

Statsbidrag - Likvärdig skola 2023 – fördelning av medel

Förslag till barn- och ungdomsnämndens beslut

1. Statsbidraget för likvärdig skola för andra halvåret 2023 fördelas i enlighet med utbildningsförvaltningens förslag.
2. Fördelningsmodellen för statsbidraget gäller även för första halvåret 2024 under förutsättning att kommunen erhåller förväntat statsbidrag för 2024.
3. Paragrafen justeras omedelbart.
4. Återrapportering av resultatet av insatserna ska ske i samband med verksamhetsberättelsen avseende 2023.

Ärende

Statsbidraget för likvärdig skola ska gå till att utöka huvudmannens resurser för att stärka likvärdigheten och kunskapsutvecklingen i förskoleklassen och grundskolan, från 2021 även fritidshemmet. Statsbidraget ska finansiera utökade eller nya insatser för att stärka likvärdigheten och kunskapsutvecklingen som huvudmannen har valt utifrån en analys av lokala förutsättningar och behov.

För 2023 är bidraget till Linköpings kommun 82 477 820 kr.

Utbildningsförvaltningen har tagit fram förslag till plan med insatser och ett förslag till ekonomisk fördelning för att öka likvärdigheten. Paragrafen justeras omedelbart. Återrapportering av resultatet sker i samband med verksamhetsberättelsen avseende 2023.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Statsbidrag - Likvärdig skola 2023 – fördelning av medel

Bakgrund

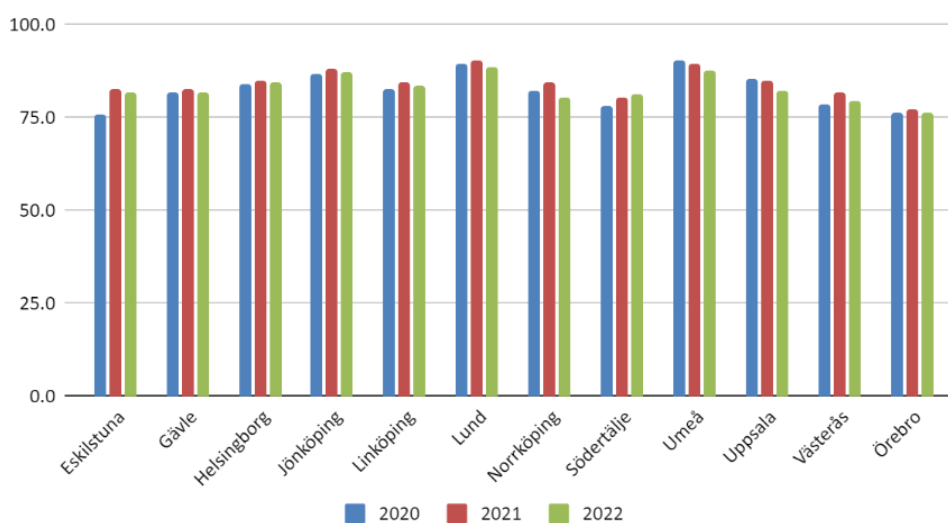
Linköpings kommun har ca 16 500 elever i förskoleklass och grundskola. I kommunen finns drygt 60 skolenheter. Skolorna har olika förutsättningar och de skiljer sig dessutom åt inom skolorna. Rektor på skolan har i uppdrag att öka likvärdigheten, vilket också är ett av de mål som formulerats av huvudmannen och följs upp av huvudmannen.

Linköpings kommun har sedan länge en resursfördelningsmodell som tar hänsyn till elevernas bakgrundsfaktorer. Detta benämns som strukturbelopp och tas fram årligen med hjälp från SCB. Resursfördelningsmodellen syftar till att öka likvärdigheten och ger rektor ekonomiska förutsättningar att sätta in insatser för ökad likvärdighet. Med hjälp av statsbidraget för likvärdig skola ges ytterligare möjligheter att stärka likvärdigheten.

Förutsättningar Likvärdighet Linköping

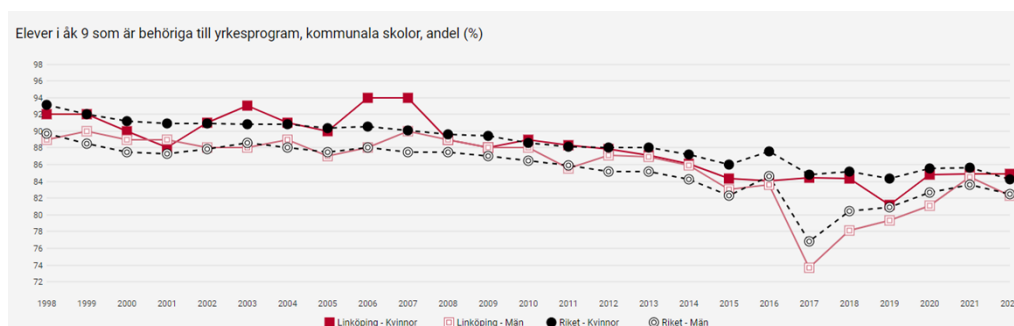
Jämförelsedigram

Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, (andel i procent)

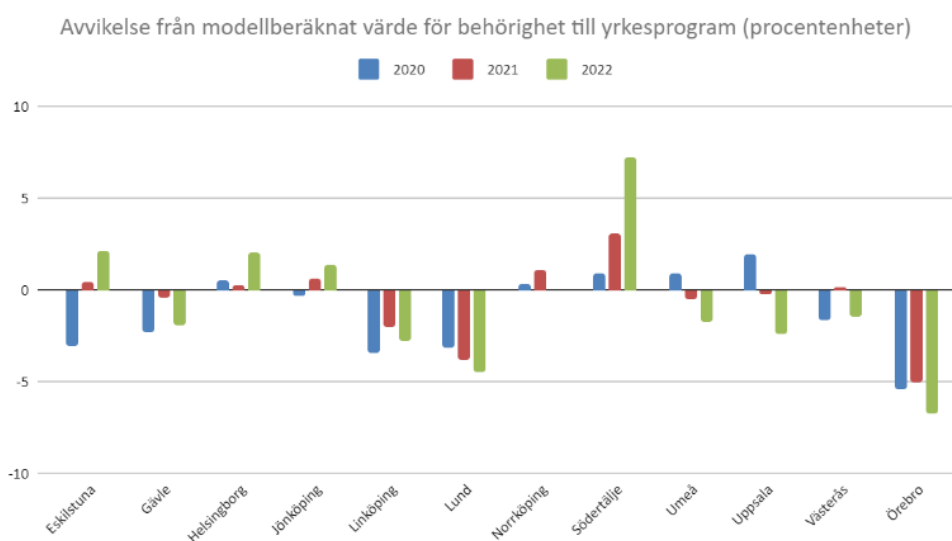
Linköping sänkte våren 2022 andelen elever behöriga till yrkesprogram på gymnasieskolan jämfört med läsåret innan. Andel behöriga var 83,5%. I jämförelse med liknande kommuner placerar sig Linköpings kommunala skolor i mitten. Linköping placerar sig på rikets nivå de två senaste åren. En majoritet av jämförelsekommunerna har sänkt andel behöriga till yrkesgymnasiet vårterminen 2022.

Diagram elever i årskurs 9 som är behöriga till yrkesprogram uppdelat på flickor och pojkar.

Andel pojkar som är behöriga till ett yrkesprogram har våren 2022 minskat i Linköping jämfört med tidigare läsår. Flickorna ligger kvar på samma andel behöriga som 2021. Skillnaden mellan pojkarnas och flickornas behörighet har ökat igen. Pojkarna i Linköping ligger på samma andel behöriga som pojkar i övriga riket. Flickorna ligger marginellt högre än flickorna i riket.

Elever som riskerar att inte nå målen utifrån SCB:s regressionsmodell
 Statistiska centralbyrån tog på uppdrag av 2015 års Skolkommision fram en regressionsmodell. Modellen bygger på att skatta antalet elever som inte uppnår behörighet till gymnasieskolan. Historisk data över utfall de senaste fem åren av alla elever som gått ut årskurs 9 i hela Sverige, har använts som underlag för modellarbetet. Utifrån befintliga data har en logistisk regressionsmodell anpassats. Med hjälp av modellen kan sannolikheten för att en elev inte uppnår behörighet till gymnasieskolan skattas. Av totalt drygt 15 000 elever i Linköpings kommunala grundskolor är sannolikheten att ca 1 650 inte blir behöriga till nationellt program på gymnasieskolan. Modellen används av barn- och ungdomsnämnden för att fördela strukturbelopp och likvärdighetsbidrag i syfte att öka elevernas måluppfyllelse.

Det modellberäknade värdet visar var kommunerna förväntas prestera utifrån ett antal bakgrundsfaktorer, t.ex. föräldrars utbildningsbakgrund. Linköpings kommunala skolor ligger alla tre åren under det förväntade resultatet tillsammans med flera andra kommuner. Fyra av jämförelsekommunerna presterar över förväntat resultat när det gäller behörighet till yrkesprogram. Detta innebär att Linköping har en förbättringspotential. Undervisning i matematik och svenska som andraspråk är utvecklingsområden som har prioriterats i olika satsningar i Linköpings kommun. Det pågår flera olika utvecklingsarbeten i matematik och svenska som andraspråk. En kompetensutvecklingsinsats kring taluppfattning har genomförts för lärare i förskoleklass. Det pågår ett riktat arbete i Linköpings kommun med fokus på matematikresultaten på de skolor som idag har de största socioekonomiska utmaningarna, tillika de lägsta resultaten. Det pågår även insatser kring olika typer av handledning av lärare. Även undervisningsanalys och insatser kring hur fritidshemmet kan bidra till matematikundervisningen har genomförts. I årskurs 7–9 har ett testmaterial provats ut. Alla insatser stöds av lektor i matematik. Inom svenska som andraspråk pågår insatser där alla undervisande lärare får fortbildning. Fortbildningen tar upp bedömning av vilka elever som ska läsa svenska som andraspråk, läroplanen samt bedömning i ämnet. Resultaten visar en progression i elevernas lärande inom svenska som andraspråk från årskurs 6 till 9. Det är ett långsiktigt arbete att få effekt av satsningarna och därmed höja behörigheten och öka likvärdigheten.

Hur stor är gruppen vårterminen 2022?

Vårterminen 2022 avslutade 1 359 elever grundskolan. Av dessa var 224 elever obehöriga till yrkesprogram på gymnasieskolan. En tredjedel av dessa elever är ej godkända i matematik, engelska och svenska/svenska som andraspråk. En stor grupp elever är obehöriga endast på grund av ej godkänt betyg i matematik. Båda dessa grupper har ökat sedan föregående år.

Nyanlända elever

Av de 224 eleverna som var obehöriga till ett yrkesprogram var cirka 44 elever nyanlända. Detta är en minskning sedan föregående år. En elev som har kommit de senaste fyra åren räknas som nyanländ. Det innebär att dessa elever har kommit till Sverige sent under sin grundskoletid. Det är en stor utmaning för dessa elever att tillägna sig kunskaper för att få betyget E i svenska, matematik och engelska samt ytterligare fem ämnen för att bli behöriga till yrkesprogram på gymnasieskolan. Nyanlända elever är ingen homogen grupp. Här finns elever som kommer till Sverige som analfabeter och elever som har läst motsvarande svensk grundskola. Utifrån detta finns det elever som blir behöriga även till högskoleförberedande program men också elever som har en lång väg att gå för att nå behörighet.

Elever i resursskolor och övergripande särskilda undervisningsgrupper

Av de 224 eleverna som var obehöriga till ett yrkesprogram fanns 9 elever i någon av dessa grupper, vilket är en minskning sedan föregående läsår. Elever med psykosociala svårigheter, elever med funktionsnedsättningar inom autismspektrat, bl.a. ADHD och elever med grav språkstörning har behov av undervisning i mindre grupperingar. Det är en stor utmaning för skolan att ge eleverna kunskaper och förmågor för att bli behöriga. I dessa finns specialpedagogisk kompetens samt hög tillgång till elevhälsans olika delar.

Utöver dessa 9 elever finns det elever som är i behov av omfattande extraordinärt stöd för att klara utbildningen. Skolorna kan ansöka och få extra resurser för dessa elever. Trots skolans insatser är det en stor utmaning att arbeta för att eleverna ska få behörighet till gymnasieskolan då de oftast har sammansatta svårigheter.

Elever boende i socioekonomiskt utsatta områden

Elever boende i socioekonomiskt utsatta områden har både lägre meritvärden och lägre behörighet till gymnasieskolan. 55 % av eleverna i socioekonomiskt utsatta områden i Linköping blev behöriga att jämföra med 88 % i övriga bostadsområden. Skillnaden har minskat sedan föregående år då elever boende i socioekonomiskt utsatta områden har ökat behörigheten med 5 procentenheter och övriga områden har sänkt behörigheten med 2 procentenheter. Föräldrarnas utbildningsbakgrund är en faktor som enligt forskning påverkar elevernas möjlighet att bli behöriga till gymnasieskolan. Barn- och ungdomsnämnden fördelar resurser för att öka likvärdigheten via strukturbelopp och statsbidrag för likvärdighet. Dessa resurser gör det möjligt för skolorna att organisera och anpassa undervisning för dessa elever. Den segregation som finns är en utmaning både för skolan och för andra delar av samhället.

Insats för ökad integration

Barn- och ungdomsnämnden beslutade 2020 att avveckla högstadiet i Skäggetorp, ett av kommunens mest socioekonomiskt utsatta områden, som en åtgärd i att minska segregationen. En viktig del i avvecklingsbeslutet handlade om att öka behörigheten till gymnasieskolan. Utvärdering sker i slutet av läsåret 22/23.

Våren 2022 inrättades en ny tjänst i Linköpings kommun, processledare. Tjänsten innebär bland annat att utveckla gemensamma strategier för att motverka segregation, förhindra utanförskap och skapa helhet och sammanhang - så att alla barn och unga ges förutsättningar att nå en gymnasieexamen och en positiv tro på framtiden.

Förbättringsarbete för att öka måluppfyllelse och likvärdighet

Skolutveckling från mitten

”Skolutveckling från mitten”, SFM, syftar till att utveckla undervisningen och öka måluppfyllelsen. En viktig del i denna strategi består av att sammanlänka det systematiska kvalitetsarbetet på enhetsnivå och huvudmannanivå. Inom ramen för SFM har skolorna satt ett Förväntat resultat per årskurs och skola. Ägandeskapet av Förväntat resultat har fortsatt implementerats i verksamheten med gott utfall. Målet att nå ut i varje klassrum för att ge effekt för varje elev uppfylls mer och mer. Det börjar också ske en förskjutning i lärarnas analys från att i uppföljning av sin undervisning hänvisa till genomförda aktiviteter till att man letar faktiska “bevis” på att undervisningen gett önskad effekt i form av elevernas lärande. En framgångsfaktor som utkristalliserar sig är att de skolor som tydligt har arbetat fram strukturer för hur processerna för Förväntat resultat ska ske samt gett stöd för detta i form av material och resurs fått ett utfall där de tycker sig se positiva effekter. Det är även de skolor som systematiskt följer processerna som tydligare ser att de når ut till alla klassrum och till alla pedagoger.

Fritidshemmets utveckling av undervisningen och justeringar i undervisningen för att nå Förväntad effekt, visar på stora steg framåt för flera fritidshem men också på stora skillnader mellan fritidshem. Att fritidshemmet kopplats in i Skolutveckling från mitten, som en självklar del i skolornas arbete med elevernas lärande, har haft positiv effekt i avseendet att samverkan skola och fritidshem med elevernas måluppfyllelse i fokus har ökat. För fritidshemmet finns fortsatta utmaningar i att hitta stödjande organisation i arbetet med Förväntad effekt. Samtliga fritidshem behöver kopplas närmare skolan i arbete med Förväntat resultat och att justera undervisningen utifrån analys och Förväntat resultat bör ske på samma sätt som för skolan. En framgångsfaktor hos några skolor är att samverkan ökar kring undervisning och elevernas lärande, att fritidshemmet exempelvis får ta en plats i skolornas strategiska utvecklingsgrupper behöver bli gällande hos alla för bättre likvärdiga möjligheter.

Regelbundna verksamhetsuppföljningar

Verksamhetsuppföljningar fokuserar på skolornas utvecklingsarbete mot högre måluppfyllelse/ett förväntat resultat.

Identifierade insatser och plan för att öka likvärdigheten - användning av bidraget för likvärdig skola

Förebyggande arbete förskoleklass till årskurs 3 samt fritidshem

Bidraget ersätter tidigare lågstadiesatsning och ska användas till att behålla och anställa mer personal i förskoleklass, lågstadiet och fritidshemmet.

Huvudmannen har gjort bedömningen att tidiga insatser har stor betydelse för elevernas fortsatta kunskapsutveckling. Syftet med insatsen är att personalen ska få mer tid för varje elev och att inga elever ska gå vidare till mellanstadiet utan tillräckliga kunskaper och färdigheter.

Simundervisning

Behov av ökad likvärdighet kring simundervisning har framkommit vid verksamhetsuppföljningar och vid uppföljning av resultat. Det finns elever som ej når E i idrott och hälsa i årskurs 6 på grund av att de inte når betygskriteriet när det gäller simning. Förslaget innebär att en ny tjänst inrättas i område nordväst och ytterligare en tjänst i område sydost. I uppdraget ska det ingå att ge stöd till skolorna när det gäller samordning och organisering av simundervisning i förskoleklass, årskurs 1-3 samt fritidshem. I tjänsten ingår det även att undervisa i simning. Medel avsätts till elevresor till och från simundervisning.

Likvärdighetsbidrag

Likvärdighetsbidrag utges till skolor med hög andel elever som riskerar att inte uppnå behörighet till nationellt program på gymnasiet. Huvudmannen fördelar bidraget till de skolor som har högst andel elever som riskerar att inte nå behörighet till nationellt program på gymnasieskolan. En högre andel ger ett högre belopp. Skolans elevantal har vägts in i fördelningen. Som underlag används den regressionsmodell som används till strukturbeloppet i kommunens resursfördelning. Insatser som genomförs under året är följande:

- högre lärartäthet för att kunna möta elevernas förutsättningar och behov, bl.a. genom tvålärarsystem för att kombinera olika lärarkompetenser i klassrummet
- mindre elevgrupper
- individualiserad undervisning
- stärka arbetet i ämnena svenska som andraspråk och matematik
- förstärka studiehandledning på modersmålet genom både lärare och digitala resurser

Likvärdighetsbidrag	
Skola	Bidrag
Ulleviskolan	2 986 441
Rosendalsskolan	5 034 285
Nygårdsskolan	4 223 680
Bäckskolan	2 161 614
Nya Rydsskolan F-6	3 498 402
Kungsbergsskolan F-6	1 727 330
Ånestadsskolan 7-9	1 634 128
Elsa Brändströms grundskola	2 895 452
Tornhagsskolan 7-9	1 491 220
Björnkärrsskolan	1 081 134
Ekkälleskolan	1 969 653
Totalt	28 703 338

Riktad insats

Riktad insats ges till skolor med svåra förutsättningar där likvärdighetsbidraget ovan behöver förstärkas ytterligare. Dessa skolor har en hög andel elever som inte klarar målen kombinerat med andra faktorer såsom vikande elevunderlag, ekonomiska svårigheter och hög andel nyanlända elever. Små skolor på landsbygden med få elever har svårt att få en ekonomi i balans. Med en riktad insats till dessa skolor skapas möjlighet till likvärdiga förutsättningar att bedriva undervisning även på landsbygden.

Följande insatser genomförs:

- säkerställa adekvat personalbemanning
- stärka arbetet med i ämnena matematik och svenska som andraspråk
- förstärka studiehandledning på modersmålet, genom både lärare och digitala resurser.

Riktad insats	
Skola	Bidrag
Bäckskolan	2 000 000
Björnkärrsskolan	900 000
Rosendalsskolan	750 000
Tanneforsskolan	800 000
Tornhagsskolan 7-9	500 000
Änggårdsskolan	1 400 000
Askeby skola	800 000
Bankeinds skola	600 000
Brokinds skola	800 000
Rappestad skola	700 000
Sätra skola	600 000
Ulrika skola	700 000
Totalt	10 550 000

Elevhälsoarbete

Arbetet med att stärka elevhälsoarbetet för att öka likvärdigheten och för att säkra att alla elevhälsans kompetenser finns tillgängliga i adekvat omfattning på alla skolor fortsätter. Insatserna ska i första hand gå till att säkra elevhälsans olika kompetenser på alla skolor. Insatser genomförs för att stärka introduktion av ny personal och nyrekrytering. Verksamhetsområdeschef och elevhälsochef fördelar bidraget efter en behovsanalys till respektive skola och till gemensamma insatser.

Huvudmannen har tagit fram ett stödmaterial till skolorna med syfte att stärka det hälsofrämjande och förebyggande arbetet och göra det likvärdigt. Detta material täcker det som är främjande och förebyggande och vilka som ska vara involverade i olika typer av frågor på skolan. Materialet har implementerats men behöver fortsatt utvecklas.

Samordnare för den medicinska-, psykosociala- och psykologiska insatsen finns för att stärka nätverksarbetet inom elevhälsan. De ansvarar för att ta fram gemensamma rutiner, genomföra kompetensutvecklingsinsatser utifrån skolornas behov samt bygga upp samarbetsformer med olika aktörer. Nätverk för specialpedagoger organiseras av rektorer tillsammans med utsedda specialpedagoger eller kvalitetskoordinatorer.

Under 2023 ges kompetensutveckling om elevhälsouppdraget till elevhälsopersonal och rektorer en heldag per termin. Vårens konferens har fokus på samverkan mellan skola, socialtjänst och polis.

Att delta i skolans undervisning är en förutsättning för att nå målen i grundskolan. Av olika anledningar finns det elever som har en hög skolfrånvaro. Under 2022 har frånvaron ökat. På högstadiet har all frånvaro ökat, både kortvarig och långvarig. På låg- och mellanstadiet har endast korttidsfrånvaron, mellan 15 % - 25 %, ökat. Det pågår ett omfattande arbete för att öka närvaron där elevhälsan är en viktig part. Stödmaterial kring närvaro, rutiner och arbetssätt har tagits fram och implementerats i verksamheten. Under 2022 har även mall för utredning av oroande frånvaro tagits fram.

Från januari 2023 har ett nytt journalsystem införts för elevhälsans medicinska insats. Systemet har även modul för elevhälsans gemensamma arbete och icke medicinska insatser. Ett system med tydligt stöd för elevhälsans processer ger förbättrade förutsättningar för ett likvärdigt arbete i skolornas elevhälsoarbete. I samband med införandet av systemet ses processer och rutiner över.

Ekonomisk fördelning av samtliga insatser:

Ekonomisk fördelning	
Insats	Miljoner kronor
Likvärdighetsbidrag	28,7
Elevhälsoarbete	12,4
Förebyggande arbete F-3 och fritidshem	30,7
Riktad insats	10,6
Summa	82,4

Bedömning av skolornas totala ekonomi

Utbildningsförvaltningen har gjort en analys av skolornas totala ekonomi, inkluderat statsbidraget för likvärdig skola. En bedömning har gjorts av antalet elever på respektive skola kommande läsår. I bedömningen har grundbelopp, strukturbelopp, landsbygdsstöd samt statsbidraget för likvärdig skola vägts in.

Ekonomiska konsekvenser

Linköpings kommun har rekvirerat statsbidraget utifrån den tilldelade bidragsramen och påverkar inte nämndens internbudget.

Kommunala mål

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

Förslaget till beslut påverkar inte barn och elever olika utifrån deras könsidentitet.

Samråd

Samråd med andra förvaltningar eller myndigheter är inte nödvändigt.

Uppföljning och utvärdering

Uppföljning av genomförda insatser sker i samband med verksamhetsberättelsen avseende 2023.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

Förhandling enligt MBL § 11 har skett den 16 maj 2023. De fackliga företrädarna hade inget att erinra mot arbetsgivarens förslag till beslut.

Utbildningsförvaltningen

Robert Bredberg

Beslutet skickas till:
Rektorer kommunala grundskolor
Verksamhetsområdeschefer grundskola
Områdeskonomer